

mødt den første Sukkerfabrik, vi have faaet her i Landet, og at den dog er staaet op som en Juhl Tønne af Ilden og har virket til stor Betsignelse i den Egn af Landet, hvor den ligger; jeg mener Sukkerfabrikken ved Højbygaard paa Lolland. Det er mit Haab, at ogsaa Konserverindustrien nok, om den end møder nogen Modgang i Øjeblikket, vil blive ved at fremblomstre i Tidens Løb, og at vor Havekultur, som mange Steder staar meget langt tilbage, vil stige og faa sin Betydning til Betsignelse for Landet, men vil det være nødvendigt, at de paagældende Smaafolk have Jord at raabe over, naar den Tid kommer, at man rigtig forstaar at drage den Nytte ud af Jorden, som Lovforslaget tiltænter. Det er disse Bemærkninger, jeg har fundet Anledning til at fremkomme med.

J. C. Christensen: Det er kun en ganske kort Bemærkning, jeg har forlangt Ordet for at gøre. Vi haabe, at bægge de ærede Forslagsstillere ikke ville knytte de to foreliggende Lovforslag sammen, men godt ville lade det ene spæse igennem uden at faa det andet igennem, hvis Forholdene føre det med sig. I den Anledning kunde jeg have Øst til at spørge, hvorledes den højtærede Kirkeministeres Stilling er i saa Henseende. I sin Tale udtalte han, at han stod paa Stillingen fra 1875—76, da den daværende Kultusminister Fischer og Landstinget udtalte deres Mening om Lovforslaget; men i 1875—76 foreslog Kirkeminister Fischer i § 13 i Forslag til Lov om Menighedernes Deltagelse i Valget af deres Præster, at disse to Love skulde høre sammen. Det hedder udtrykkelig i Forslagets § 13: „Denne Lov“ — nemlig Loven om Menighedernes Deltagelse i Valget af deres Præster — „træder i Kraft samtidig med Loven om Beskikkelseslønninger og kommer foreløbig kun til Anvendelse paa de Præstembeder, hvis Lønning bestemmes i den.“ Den Gang var det Kirkeministeren klart, at naar man skulde give Lønningslov, burde man samtidig give Menighederne nogen Deltagelse i Valget af deres Præster. Maa jeg nu spørge, hvilken er den nuværende Kirkeministeres Mening om den Ting?

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Goss): Ja, det nævnte Lovforslag foreligger jo næppe nu til Behandling, og jeg vil derfor forbeholde mig at svare paa Spørgsmaalet, naar nævnte Forslag kommer for.

Formanden (Høgsbro): Folke-tingsmanden for Bræsto Amts 6te Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Bojfen: Det er over for det ærede Medlem fra Kerteminde (N. Andersen), som fremdrog Spørgsmaalet om Rigtigheden af de Beregninger, jeg fremsatte forleden Dag, at jeg ønsker at gøre et Par Bemærkninger, og de gaa da ud paa, at disse Beregninger ere ikke støbte i mit Hoved; saa vilde jeg ikke have dristet mig til at forelægge dem for det høje Ting. Det er Beregningaer, der stamme fra tidligere ministerielle Undersøgelser af Sagen, særlig fra 1875, fra Kirkeminister Fischer, men de forskellige Poster, som ere opstillede, har jeg naturligvis maattet modificere i Henshold til Indholdet af vort Forslag, forhøjet nogle, nedsat andre. Det er en Selvfølge, men altsaa selve Posterens Opførelse stammer fra 1875. Blandt ny Poster, som ere føjede til, anføde det ærede Medlem over, at jeg havde opført Poster paa c. 200,000 Kr. i Stedet for de Bidrag, der hidtil ere blevne ydede af Statskassen paa Finansloven til kirkelige Djemed. Jeg er gaaet ud fra, at naar man skulde opstille en Balance af samtlige kirkelige Indtægter lige over, for samtlige kirkelige Udgifter, maatte man selvfølgelig ogsaa tage de Bidrag med, der hidtil ere ydede af Statskassen til disse Djemed. De ere løbne op i Aarenes Løb; jeg tror, at de paa sidste Finanslovsforslag vare noget som et Par Hundrede Tusinde Kr. Deri har det ærede Medlem imidlertid Ret, at af disse Bidrag fra Statskassen til kirkelige Djemed er der nogle, der ville gaa ind under de øvrige Udgifter, nemlig naar man i det hele taget faar samlet alle præstelige Udgifter. Det er givet; men paa den anden Side vil denne Post paa 200,000 Kr. ogsaa kunne forøges med de Bidrag, som Statskassen yder til Præsterenes Pensionering, idet det nu sædvanlig, eller i alt Fald ofte, er Skik, at Statskassen udreder et Bidrag til Pensionen af 300 Kr. for hver afstediget Præst. Det ærede Medlem vil sige: Det kommer ind under hele Beregningaen, men vil det ærede Medlem saa lægge Mærke til, at jeg har opstillet Summen for Pensionen noget højere end han, idet jeg i det hele taget tror, at ogsaa det Beløb, jeg har anslaaet det til, nemlig 600,000 Kr., ikke i Virkeligheden vil vise sig at være tilstrækkelig, navnlig ikke, naar jeg føjer den Bemærkning til, at jeg har anbefalet, at vi blandt de pensionsberettigede ogsaa maatte optage Valgmenighedspræsterne. De Bidrag af Statskassen til kirkelige Djemed, som utvivlsomt i denne